

mia i la piohèmia anaven desapareixent i abolint-se per complet i així s'anava salvant la vida a milers de sers que abans havien de morir irremissiblement i les estadístiques de mortalitat dels cirurgians disminuïen ràpidament i d'una manera fantàstica.

Preparat ja el terreny amb bases sòlides i fonamentals pels fets incontrovertibles i oberta ja la porta al camp de l'asepsis, la moderna Cirurgia que avui poseïm amb tots sos progressos no ha fet més que ensenyar-se utilitzant dites doctrines per a poder penetrar i actuar en tots els òrgans i cavitats del cos humà per vitals que siguin i obtenir d'ells els èxits més falaguers que podien esperar-se. Sens l'assèpsia no existiria la Cirurgia moderna.

Tal vegada m'he extès massa en aquesta part, però el fet val la pena de conèixer-lo.

Des d'aquesta data, el doctor Cardenal començà a exercir la jerarquia del purpurat en la gran Cirurgia, posant en consonància el seu cognom amb el prestigi quirúrgic que anava conquistant en la seva clínica privada i en el petit i naixent hospital del Sagrat Cor, el servei quirúrgic del qual li va ésser confiat, havent estat aquest el bressol de la famosa escola de Cirurgia catalana on s'han format cirurgians eminents i per on han desfilat quasi tots els que la integren.

Més de deu mil operacions porta practicades i amb tot aquest material i les condicions de mestre que l'ornen, havent estat un estímul constant de la joventut, no podia menys d'haver influït en la creació i formació de dita escola. De manera que ha estat un professor lliure sens escola oficial fins fa pocs anys i, gràcies als ensenyaments i la vàlua personal, li va ser concedit (per primera vegada en la nostra Facultat) el títol de professor honorari de Cirurgia.

Ha estat i és el cirurgià pulcre i acurat d'una tècnica impecable, dels acabats artístics, sens preocupar-se ni del temps que no perd, ni del treball que a mig apuntar que no deixa, ni dels atreviments tècnics que en ocasions per perjudicials desdenya, ni de les precipitacions que menysprea, car sap bé escollir i dirigir els seus actes operatoris en relació amb l'indole del mal i l'estat del malalt, tenint en compte els factors o elements de què podem disposar i els recursos a què podem acudir quan en trànsits apurats convé desbrossar i obrir-se par per a seguir un camí i prendre una resolució ràpida, instantània, que acabi amb aquell moment escabrós a què es troba subjecte l'operador, fent-

ho amb aquella serenitat i rapidesa de concepció i execució que és en ell característica. Innombrables casos tinc a la memòria que podria ressenyar, si el temps no aprems, solament citaré un cas de ressecció del gangli de Gasser en el que, utilitzant la incisió de Kronlein i estant ja en la cavitat cranial, la sang brollava per la ferida, entorpia l'operació i dificultava avançar, ja que, tot i comprimir i secar, tornava a brollar, i en un d'aquells moments ràpids de concepció als que ens tenia acostumats, va sentar instantàniament el malalt i l'hemorràgia cessà com per encant, podent així amb relativa facilitat acabar l'operació.

La seva vasta cultura científica fa que en cada cas particular pugui aplicar el mètode o procediment operatori més adequat sens aferrar-se a un de sol, sinó escollint el més convenient i apropiat, podent dir que fins en l'actualitat ha estat ell qui ha implantat les novetats quirúrgiques més atrevides.

Però, si meravelloses han estat les seves dots de cirurgià hàbil i expert que ha manejat el bisturí amb la mateixa destresa i perícia amb què sap manejar son burí el més afamat escultor, no menys fecunds i documentats han estat els seus coneixements de Patologia fonamental i Anatomia patològica, car no sols un tècnic refinat ha estat en la Cirurgia, sinó un clínic expert, un investigador científic que ha volgut arribar als arcons de la ciència amb l'estudi i investigar el per què dels processos patològics, com es desenrotllaven i es modificaven, en virtut de quins elements s'efectuaven els fenòmens en ells inherents i quines lesions produïen, utilitzant sempre els més moderns mètodes d'exploració clínica per arribar a explicar-se la formació dels mateixos. Aquests principis de Patologia en ell constituïts tan sòlidament, són els que fan ressaltar les seves dots clíniques; més d'una vegada l'he sentit doldre's que abunden extraordinàriament els llibres de tècnica i falten llibres de Patologia i, en dir llibres, equival a dir coneixements, tant és així, que ell en els seus albars científics va fer estudis especials d'Histologia i Anatomia patològica en la càtedra del mestre Latteux de París, quals coneixements són tan necessaris per a explicar-se la patogènia de les malalties. Tampoc no havia descuidat els coneixements fonamentals de Patologia mèdica o Medicina interna que durant molts anys havia exercit notablement en la infermeria de dones de la Casa provincial de Caritat.

Els estudis científics a l'estranger, els ha efec-